

رام - بیستم و چهارم مهر

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

بیست و چهارم مهر

در بیست و چهارم مهر سال ۱۲۸۴ با فرمان حکمران دولت استعماری هند یعنی همان لرد کرزن مشهور، انگلیسی‌ها سرزمین بنگال را به دو بخش شرقی (مسلمان) و غربی (هندو) تقسیم کردند. این کار برای غلبه بر مقاومت بنگالی‌ها در برابر انگلیسی‌ها انجام گرفت و استعمارگران در هر بخش اکثریت مسلمان یا هندو را بر ضد اقلیت هندو یا مسلمان تحریک می‌کردند. هم مسلمانان و هم هندوها در برابر این توطئه خویشندانانه و

دوراندیشانه عمل کردند و در نتیجه بنگال بار دیگر در ۱۲۹۰ یکپارچه شد. چهار سال بعد در ۱۲۸۸ سپهدار تنکابنی (تصویر بالا) پس از پیروزی مشروطه‌خواهان بر محمدعلی شاه به صدارت رسید. در ۱۲۹۹ هم کمونیست‌ها به فرماندهی خالوقربان و احسان‌الله خان با پشتیبانی توپخانه‌ی روسها به رشت حمله کردند و قوای قزاق ناگزیر شدند به منجیل عقب‌نشینی کنند.

در سال ۱۳۲۲ در شرایطی که متفقین ایران را اشغال کرده بودند، ایدن وزیر امور خارجه‌ی انگلیس و کردل‌هول وزیر خارجه‌ی آمریکا وارد تهران شدند و پس از ۲۴ ساعت توقف و گفتگو با هم تهران را ترک

کردند. ایدن با نخست وزیر و وزیر امور خارجه‌ی ایران هم مذاکره کرد و قول همکاری با دولت مستقر را داد. سه سال بعد (۱۳۲۵) قوام به صدارت رسیده بود و در این روز حساب خود را از حزب توده جدا کرد و سه وزیر توده‌ای کابینه‌اش را به همراه مظفر فیروز عزل کرد. در همین روز محمد ناصر خان قشقایی با تلگراف به قوام خبر داد که نیروهای مسلحش را پراکنده کرده و از این تاریخ تمام ایل‌های جنوب مطیع دولت و نخست وزیر هستند.

در چنین روزی به سال ۱۳۳۱ دکتر مصدق در رادیو به مردم درباره‌ی گفتگوهای ایران و انگلیس بر سر ملی شدن نفت و ارجاع آن به سازمان ملل و دیوان دادگستری لاهه به مردم ایران گزارش داد. در همین برنامه مصدق از قطع ارتباط ایران و انگلیس خبر داد. یک سال بعد در ۱۳۳۲ سد کوه‌رنگ در اصفهان افتتاح شد و آب کارون را از تونلی به زاینده رود سرازیر کرد. در ۱۳۵۳ هم پارک فرح آباد ساخته شد.

در ۱۳۳۶ ملک فیصل دوم شاه عراق به تهران وارد شد، و در ۱۳۴۲ ژنرال دوگل رئیس جمهور فرانسه

برای یک دیدار چهار روزه وارد تهران شد و چون رفتار دوستانه صمیمانه‌ی مردم تهران را دید بر خلاف عرف دیپلماتیک هنگام عبور از خیابانها از خودروی رسمی‌اش پیاده شد و در میدان ارگ به میان مردم رفت و به ابراز احساساتشان

پاسخ داد (تصویر روبرو).

جان براون

ملکه زو زه‌تیان

ملکه یادویگا

این روز برای زنان سیاستمدار روزی پرحادثه بوده است. در بیست و چهارم مهر ماه سال ۶۹ هجری خورشیدی ملکه زو زه‌تیان پس از سکتی شوهرش امپراتور گائوزونگ-که پسر شوهر قبلی‌اش امپراتور تای‌زونگ بود!- قدرت را به طور رسمی به دست گرفت و امپراتور دولت تانگ در چین شد. در ۷۶۳ بانویی به نام یادویگا به پادشاهی لهستان رسید و در ۱۱۷۲ ماری آنتوانت با گیوتین در پاریس اعدام شد.

این روز در ضمن با چند حرکت نظامی نامعقول و فاجعه‌بار هم قرین است. در ۱۲۳۸ جان براون که از مبلغان تندروی جنبش لغو بردگی بود در ویرجینیای غربی به منطقه‌ی هارپس فری حمله برد و گروهی از برده‌داران را به قتل رساند و بردگان را آزاد کرد. در ۱۳۱۳ هم کمونیستهای چینی راهپیمایی بزرگشان را آغاز کردند. بر خلاف آنچه که بعدتر در افسانه‌های حزبی آمده، این راهپیمایی برای گریز از نیروهای ملی‌گرا نبود و هیچ ضرورت نظامی و تاکتیکی نداشت. این راهپیمایی ۳۷۰ روز به درازا کشید که در جریان آن مائو و صد هزار تن از کمونیستهای دیگر در مسیری به درازای ۹ هزار کیلومتر به حرکت درآمدند. در این هنگام مائو یک سرکرده‌ی فروپایه در حزب کمونیست بود که بخت تعیین مسیر این ارتش بزرگ را به دست آورد. او مسیر را طوری پیچ و تاب داد که در نهایت همه‌ی رقیبان و سران دیگر حزب کمونیست در این میان کشته

شدند. زمانی که یک سال بعد راهپیمایی به پایان رسید از آن جمعیت اولیه تنها هفت هزار تن زنده مانده بود که در میانشان مائو رهبری بی چون و چرایی پیدا کرده بود.

سخنرانی مائو برای بازماندگان راهپیمایی بزرگ

در ۱۳۱۸ نیروی هوایی آلمان اولین حمله اش طی جنگ جهانی دوم را به خاک انگلستان انجام داد، در ۱۳۱۹ گتوی ورشو برای اسکان یهودیان تاسیس شد، و در ۱۳۲۵ سران دولت آلمان و حزب نازی به دست متفقین اعدام شدند که مهمترین هایشان عبارت بودند از: ارنست کالتن برونر رئیس گشتاپو، ویلهلم کایتل فرماندهی ارتش، آلفرد روزنبرگ فیلسوف، یولیوس اشترایشتر نویسنده و سیاستمدار، فریتس زاوکل، یولیوس اشترایشتر و یواخیم فون رینن تروپ وزیر امور خارجه، هانس فرانک فرماندار لهستان، ویلهلم فریک فرماندار چکسلواکی، اینکووارات فرماندار اتریش، و ژنرال بورس رئیس ستاد ارتش آلمان. این افراد اسیر جنگی محسوب می شدند و اعدام شان بر حسب قوانین بین المللی نامشروع بود. یعنی با روندهای قضایی تازه ابداع

شده‌ای به ارتکاب جرایمی که همان‌جا برای اولین بار جرم قلمداد می‌شد متهم شدند و بدون این که بتوانند در روند قضایی و دفاع از خود دخالتی کنند، مجازات شدند. همه‌ی جنایتهایی که نازیهای حاضر در دادگاه مرتکب شده بودند (کشتار مردم غیرنظامی، اعدام و شکنجه‌ی مخالفان، آغاز به جنگ، تصرف کشورهای کوچک بی‌طرف، غارت منابع اقتصادی، و...) توسط محاکمه‌گران هم انجام شده بود و در برخی موارد شدتی بیشتر هم داشت. در ضمن

سپه‌دهای آلمانی به خاطر «دسیسه برای تصرف لهستان» محکوم به اعدام شدند که از همدستان‌شان در این دسیسه یعنی شوروی هیچ اسمی در میان نبود و برخی از همین سپه‌دهای روسی در میان قاضی‌ها حضور داشتند. چون متفقین هنوز در این زمان فرایند مغزشویی‌شان را در اروپا آغاز نکرده بودند و ممکن بود مقبره‌ی ایشان توسط هواداران متحدین گرامی داشته شود، جسد‌هایشان را هم در گورهای مخفی و بدون نام و نشان به خاک سپردند.

در ۱۳۴۳ طبق تصمیم کمیته مرکزی حزب کمونیست شوروی خروشچف نخست وزیر آن کشور از سمت خود برکنار شد و بجای وی آلکس کاسیگین به نخست وزیری انتخاب شد. در ۱۳۴۸ با اعلام آتش بس حزب کمونیست یونان به رهبری نیکوس زاخاریادیس جنگ داخلی در این کشور پایان یافت. در ۱۳۳۰ لیاقت علی خان نخست وزیر پاکستان در راولپندی ترور شد. در ۱۳۴۳ هم چین اولین بمب اتمی اش را آزمایش کرد

در این روز به سال ۱۳۴۷ دو ورزشکار سیاهپوست آمریکایی - تامی اسمیت و جان کارلوس - چون در بازیهای مقدماتی المپیک نماد «قدرت سیاه» - نشانه‌ی مبارزان برابری نژادی در آمریکا - را نمایش داده بودند، از تیم ملی آمریکا اخراج شدند. در ۱۳۷۲ تظاهرات نیروهای چپ‌گرای مخالف نئونازی‌ها در کنت انگلستان وقتی پلیس مانع حمله‌شان به مقر حزب ناسیونالیست برتانیا شد، به شورش دگردیسی یافت و با غارت مغازه‌ها و اعمال خشونت همراه شد. در ۱۳۷۷ آگوستو پینوشه در لندن دستگیر شد و برای محاکمه به مقامات قضایی تسلیم شد.

تامی اسمیت و جان کارلوس

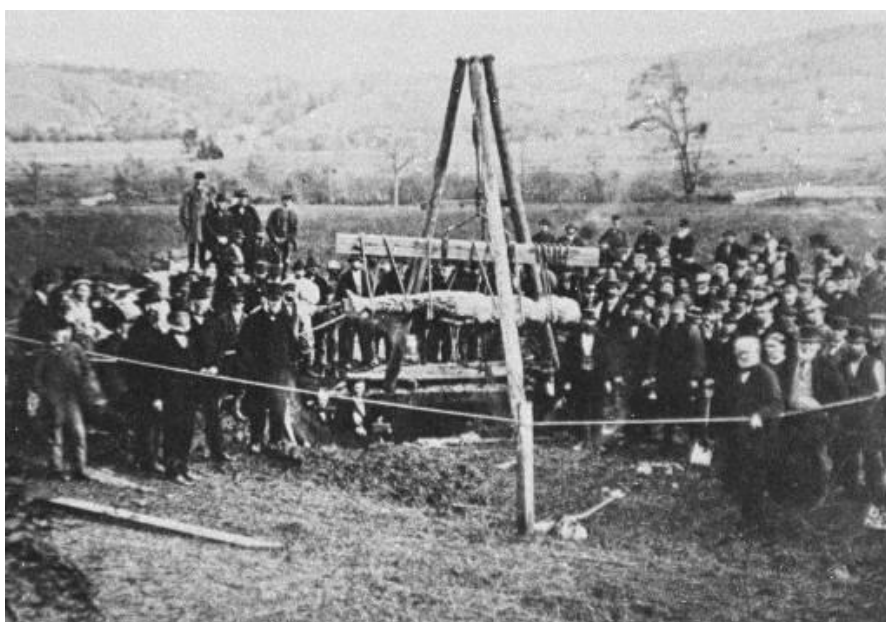

فریدریش ویلهلم وویگت

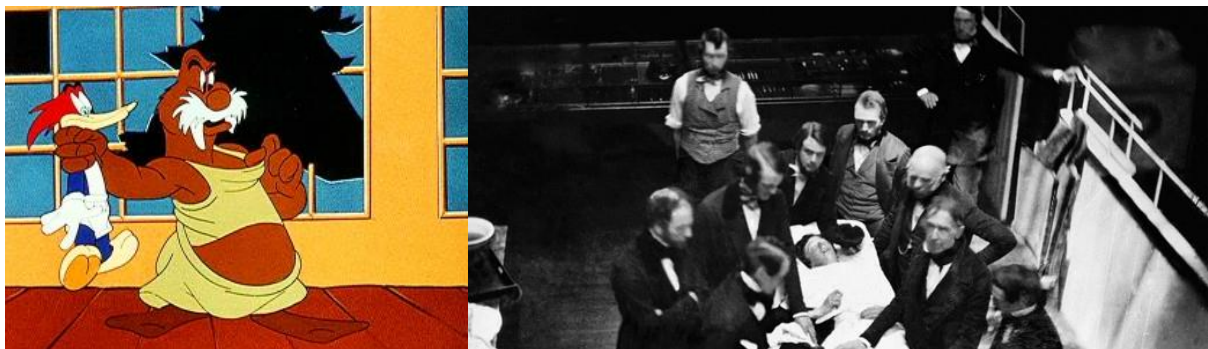
شارلوت برونته

روز بیست و چهارم مهر در ضمن برای حقه‌بازان و ۱۲۴۸/۷/۲۴: «غول کاردیف» که مشهورترین شایعه‌ی ساختگی آمریکاست کشف شد. ماجرا از وقتی شروع شد که چند کارگر که در کاردیف مشغول حفر چاه بودند به فسیل پیکری انسان‌وار برخوردند که ۳/۲ متر قد داشت. بعدتر معلوم شد که صاحب این مزرعه که طبیعی‌دانی کافرپیشه به اسم جرج هال بود، پس از بحثی داغ با کشیش متدیست محله‌شان درباره‌ی حقیقی بودن یا نبودن غولها در کتاب مقدس (سفر پیدایش، باب ۶، آیه‌ی ۴) تصمیم گرفته چنین شایعه‌ای درست کند. او با صرف ۲۶۰۰ دلار (برابر با ۴۶ هزار دلار امروز) سفارش ساخت تندیس مردی را داد و آن را با ابزارهای گوناگون طوری دستکاری کرد که قدیمی و فرسوده به نظر برسد. بعد هم آن را در مزرعه‌ی خود دفن کرد و یک سال بعد عده‌ای را استخدام کرد تا آنجا چاهی بکنند. بعد وقتی پیکره کشف شد (تصویر زیر)، چادری آنجا زد و آن را در ازای ۲۵ سنت (و بعدتر ۵۰ سنت) در معرض تماشای عموم گذاشت. کار این پیکره چندان بالا گرفت که کشیشان بر سر منبر از آن همچون دلیلی بر حقانیت کتاب مقدس نام می‌بردند. حال در نهایت این تندیس را در ازای ۲۳ هزار دلار (برابر با ۴۳۶ هزار دلار امروز!) فروخت و کمی بعد که خریداران پول کافی از نمایش‌اش به دست آوردند، به رسانه‌ها اعلام کرد که همه چیز جعلی بوده است.

دومین حقه‌بازی بزرگ این روز به سال ۱۲۸۵ مربوط می‌شود که در آن یک آلمانی به نام فریدریش ویلهلم وویگت با پوشیدن لباس سرهنگی ارتش پروس عده‌ای از سربازان را در شهر کوپنیک فرا خواند و با آنها بانک شهر را تصرف کرد و دستور داد چهار هزار مارک را مصادره کنند. بعد هم پول را برداشت و فرار کرد. اما دستگیر شد و دو سال را در زندان گذراند. او شهرتی فراگیر یافت و با لقب کاپیتان (سروان) کوپنیک نامش در تاریخ باقی ماند.

کارتون فندق ساحلی

ویلیام مورتون هنگام نمایش اثر

چندین رخداد متنوع فرهنگی و اجتماعی هم در این روز واقع شده است. در ۱۲۱۳ بنای تاریخی وست مینستر در لندن در اثر آتش‌سوزی با خاک یکسان شد، در ۱۲۲۰ دانشگاه ملکه (Queen's University) در اونتاریوی کانادا تاسیس شد، و در ۱۲۲۵ ویلیام مورتون برای اولین کار کارکرد بیهوش کننده‌ی اثر را در بیمارستان عمومی ماساچوست نمایش داد. در ۱۲۲۶ شارولت برونته رمان جین ایر را در لندن منتشر کرد، در ۱۲۹۵ مارگارت سنگر اولین کلینیک خانواده را در راستای برنامه‌های بهنژادی در آمریکا تاسیس کرد، و در ۱۳۰۲ کمپانی والت دیسنی تاسیس شد. بیست سال بعد ساخت فیلمهای کودکان به صنعتی شکوفا تبدیل شده بود و در ۱۳۲۳ والی والروس برای اولین بار در کارتون «فندق ساحلی» شخصیت وودی وودپکر را معرفی کرد.

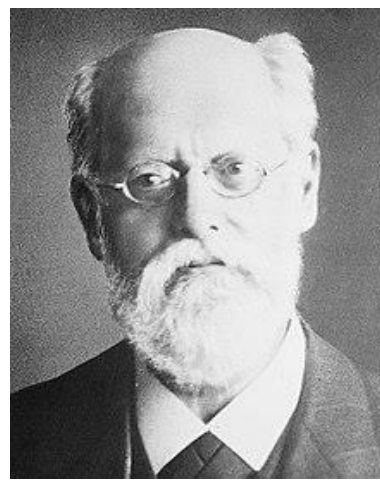

در ۱۳۲۹ رمان «شیر، جادوگر و کمد لباس» به قلم سی اس لویس منتشر شد و شکل‌گیری مجموعه‌ی «سالنامه‌ی نارنیا» را رقم زد، در ۱۳۴۷ یاسوناری کاواباتا اولین ژاپنی شد که نوبل ادبیات گرفت (تصویر روبرو). در ۱۳۵۲ هنری کیسینجر و له دوک تو و در ۱۳۶۳ دزموند توتو جایزه‌ی نوبل صلح را بردند.

در ۱۳۷۴ رحیمه بانو که دختری دو ساله در روستایی در بنگلادش بود، آخرین انسانی است که به ویروس آبله مرغان کشنده (*Variola minor*) مبتلا شد.

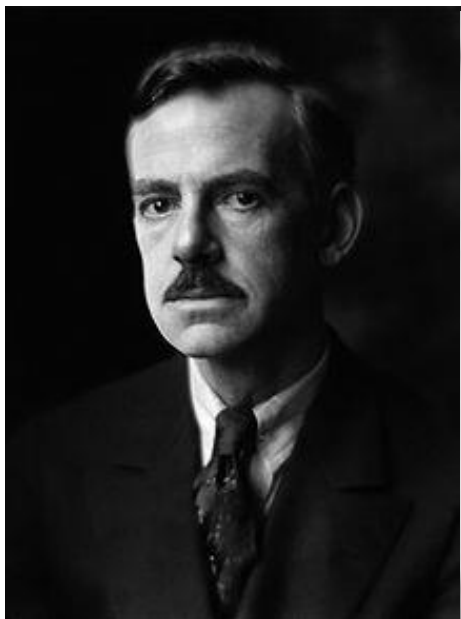
این مرض پس از آن ریشه‌کن شد. در ۱۳۵۷ کارلوس وویتلا با نام پاپ ژان پل دوم رهبری کلیسای کاتولیک را بر عهده گرفت و اولین پاپ غیرایتالیایی پس از چهارصد و پنجاه سال شد.

در ۱۳۷۵ هم در گواتمالا ۴۷ هزار نفر کوشیدند در استادیوم ماتو فلورس که گنجایشش ۳۶ هزار نفر بود، جا بگیرند و بازی را تماشا کنند، در نتیجه ۸۴ نفر کشته و ۱۸۰ نفر زخمی شدند! کتابخانه‌ی اسکندریه هم به یاد نهاد مشابهی که رومی‌ها و سزار دو هزار پیش آن را سوزانده بودند، در سال ۱۳۸۱ در این شهر گشایش یافت، و ده سال بعد در ۱۳۹۱ سیاره‌ی آلفا سنتوری **Bb** کشف شد.

راست: کائوتسکی
چپ: نوح وبستر

بیست و چهارم مهر روز تولد نوح وبستر لغتنامه‌نویس (۱۱۳۷)، کارل کائوتسکی روزنامه‌نگار و نویسنده‌ی مارکسیست (۱۲۳۳)، داوید بن‌گوریون اولین نخست‌وزیر اسرائیل (۱۲۶۵)، اوژن اونیل نمایشنامه‌نویس آمریکایی (۱۲۶۷)، و رودرا محمد شهیدالله شاعر بنگالی (۱۳۳۵) بوده است و گیورگی پوتمکین به سال ۱۱۷۰ در این روز درگذشته است.

اوژن اونیل

رودرا محمد شهیدالله